

2022-2023 DENİZ HOCA TAYFA LİSESİ

9.SINIF TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 1.DÖNEM 1.YAZILI SORULARI

Edebiyat nedir? Edebiyat kelimesini kökenini ve bu kelimeyi ilk kez kullanan kişiyi yazınız.

2) Aşağıdaki tanımların yanına dilin hangi türü olduğunu yazınız.

- Bir dilin tarih içinde bilinmeyen bir dönemde kendisinden ayrılmış kısmıdır.*
- Ülke içindeki yöresel söz değişiklikleridir.*
- Aynı meslek veya topluluktaki insanların ortak dilden ayrı olarak kullandıkları özel dil veya söz dağarcığı.*
- Bir dilin metinlerle takip edilebilen dönemlerde kendisinden ayrılmış kısmıdır.*
- Bir sosyal sınıfın ya da topluluğun üyelerinin kullandığı, genel dilin kelimelerine yeni anlamlar yükleyerek ya da yeni kelimeler katarak oluşturulan özel dil.*
- Bir ülkenin tamamının kullandığı ortak dil.*

“Öğrenciler bu tostun malzemesi az diyince adam sinirli bir şekilde baktı.” Cümlesini iletişim öğeleri bakımından inceleyiniz.

Gönderici:

Alıcı:

İleti:

Dönüt:

Kanal:

Kod:

Bağlam:

4) Güzel sanatlar kaçaya ayrıldığını göstererek edebiyatın güzel sanatlar içindeki yerini ifade ediniz.

5) Metinlerin kaçça ayrıldığını tablo halinde gösteriniz.

6) Öğretici ve edebi metinlerin özelliklerini kısaca yazınız.

7) Edebiyatın bilim dallarıyla ilişkini yazınız.

8) Aşağıdaki metinlerde anlatım biçimlerinden hangisine başvurulmuştur?

Bir başka uçağın sesi gelmeye başladı. Bizim Ada, uçakların üstünden geçtikleri bir yol güzergâhı olmalı ki, hep ya üstümden ya solumdan geçip gidiyorlar. Kedi sustu. Köpeğim gözünü kapadı. Karga sesleri geliyor şimdi de. Vaktiyle bu Ada'ya bu zamanda kuşlar uğrardı. Cıvıl cıvıl öterlerdi. Küme küme bir ağaçtan ötekine konarlardı.

Karşıdaki komşum yabancı subayın buldok cinsi bir köpeği vardı. İri kafalı, koca enseli, iki dişi daima meydanda, yanakları kof ve sarkık, burnu çökük, aksi bir köpek... Bana buldok suratı; bütün dişleri söküldükten sonra acemi bir dişçiye tam takım diş yaptırıp da çene kemikleri çökerek çehresi tanınmayacak şekle giren eski somurtkan (...) tiplerini hatırlatır.

9) Aşağıdaki boşlukları uygun şekilde doldurunuz.

- a) Dünya Edebiyatındaki ilk hikaye nin adlı eseridir.
b) Türk edebiyatında modern hikayeden önce hikaye yerine geçen vardı.
c) Türk edebiyatında ilk hikaye Ahmet Mithat Efendi'nin adlı eseridir
d) Türk edebiyatında batılı anlamda ilk hikaye nin adlı eseridir.
e) Olay hikayesinin Türk edebiyatındaki en önemli temsilcisi dir.
f) Durum hikayesinin Türk edebiyatındaki en önemli temsilcisi dir.

10) Aşağıdaki parça hikayenin hangi türüne aittir?

Mektepte yalnız bir nevi ceza vardı: Dayak... Büyük kabahatlılar, hatta kızlar bile falakaya yatarlardı. Ve falakadan korkmayan, titremeyen yoktu. Küçük kabahatlıların cezası ise nisbetsiz ve mikyassız idi. Küçük Hoca'nın ağır tokadı... Büyük Hoca'nın uzun sopası... ki rast geldiği kafayı mutlaka şişirirdi. Ben hiç dayak yememiştim. Belki iltimas ediyorlardı. Yalnız bir defa Büyük Hoca kuru ve kemikten elleriyle yalan söylediğim için sol kulağımı çekmişti. O kadar hızlı çekmişti ki ertesi günü bile yanıyordu. Ve kıpkırmızı idi. Halbuki kabahatim yoktu. Doğru söylemiştim. Bahçedeki abdest fıçısının musluğu koparılmıştı. Büyük Hoca bu kabahati yaparı arıyordu. Bu mavi cepkenli, kırmızı kuşaklı, hasta ve zayıf bir çocuktü. Haber verdim. Falakaya konacaktı. İnkâr etti. Sonra diğer bir çocuk çıktı. Kendi kopardığını, onun kabahati olmadığını söyledi, ve yere yattı. Bağıra bağıra sopaları yedi. O vakit Büyük Hoca: "Niçin yalan söylüyor, bu zavallıya iftira ediyorsun?" diye kulağıma yapıştı. Yüzünü buruşturarak darıldı.

...
Ağladım. Ağladım. Çünkü yalan söylemiyordum. Evet musluğu koparıırken gözümle görmüştüm. Akşam azadında dayağı yiyen çocuğu tuttum:

- Niçin beni yalancı çıkardın, dedim, musluğu sen koparmamıştın...
— Ben koparmıştım.
— Hayır, sen koparmamıştın. Öbür çocuğun kopardığını ben gözümle gördüm.

11) Yukarıdaki hikayede hangi bakış açısı kullanılmıştır?

12) Olay ve durum hikayesinin özelliklerini karşılaştırınız.

13) Aşağıda yer alan metinlerdeki bakış açılarını yazınız.

Küçük Hasan hiçbir şey düşünmeden ilerliyordu. Ne evde kendisinin dönmesini bekleyen iki küçük kardeşi ne de dört saat uzaktaki nahiye merkezinde hizmetçilik yapan anası bu anda aklında değildi.

Bu Nihat eskiden böyle değilmiş. Annesi de böyle değilmiş söylediklerine göre, dokunsan kırılacak türden, dağlalesi gibi incecik bir kadınmiş. İşte, pazaryerine bakan o geniş avlulu evde yaşarken babaları olacak adam günün birinde birdenbire bırakıp gitmiş bunları.

14) Aşağıda verilen sözcükleri tabloda istenenlere göre doğru şekilde işaretleyiniz.

İSİM	ÖZEL	CİNS	TEKİL	ÇOĞUL	TOPLULUK	SOMUT	SOYUT
yıldız							
akıl							
halk							
Atatürk							
uçaklar							

15) Aşağıdaki parça hikayenin hangi türüne aittir?

Dükkân küçük mü küçük, daracık, pis bir yer. Kütüklerden örülü duvarlara arabacıların gömleği gibi soluk duvar kâğıtları yapıştırılmış. Camları rutubetlen donuklaşmış, ışık sızdırmaz iki pencere arasında elinizi hızla vursanız parçalanacakmış gibi duran, gıcırtili bir tahta kapı; kapının üstünde ise durduk yerde marazlı marazlı şingirdayan, titrek sesli, pastan yeşillenmiş bir çingirak göze çarpıyor. Duvardaki aynaya şöyle bir bakmaya görün, suratınız dört bir yana çarpılır, kendinizi tanıyamazsınız. Makar, bu aynanın karşısında saç, sakal tıraşı etmektedir.

BERBER DÜKKÂNINDA / Anton Çehov

1) Edebiyat nedir? Edebiyat kelimesini kökenini ve bu kelimeyi ilk kez kullanan kişiyi yazınız.

Edebiyat, duyu ve düşüncelerin başkalarında estetik bir haz uyandıracak bir şekilde ses ya da yazıyla aktarılması sanatıdır.

Edep kelimesinden gelir.

Şinasi ilk kez Tanzimat Dönemi 'nde kullanmıştır.

2) Aşağıdaki tanımların yanına dilin hangi türü olduğunu yazınız.

a) Bir dilin tarih içinde bilinmeyen bir dönemde kendisinden ayrılmış kısmıdır. (Lehçe)

b) Ülke içindeki yöresel söz değişiklikleridir. (Ağız)

c) Aynı meslek veya topluluktaki insanların ortak dilden ayrı olarak kullandıkları özel dil veya söz dağarcığı. (Jargon)

d) Bir dilin bilinen (takip edilebilen) zamanda kendisinden ayrılmış kısmıdır. (Şive)

e) Bir sosyal sınıfın ya da topluluğun üyelerinin kullandığı, genel dilin kelimelerine yeni anlamlar yükleyerek ya da yeni kelimeler katarak oluşturulan özel dil.. (Argo)

f) Bir ülkenin tamamının kullandığı ortak dil. (Standart dil – yazı dili)

3) “Öğretmenin ‘Nasılsınız?’ sorusuna öğrencilerin ‘İyiyiz’ cevabını vermesi.” Cümlesini iletişim ögeleri bakımından inceleyiniz.

Gönderici: Öğretmen.

Alıcı: Öğrenciler.

İleti: Nasılsınız?

Dönüt: İyiyiz.

Kanal: Ses

Kod: Türkçe

Bağlam: Sınıf

4) Güzel sanatlar kaçaya ayrıldığını göstererek edebiyatın güzel sanatlar içindeki yerini ifade ediniz.

Üçe ayrılır:

a) İşitsel Sanatlar:

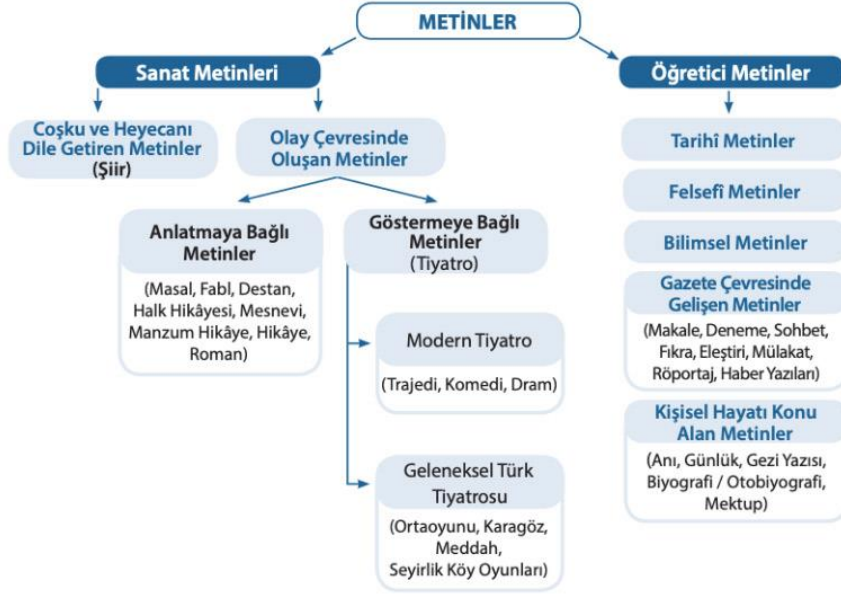
b) Görsel Sanatlar:

c) Ritmik Sanatlar:

Edebiyat işitsel (fonetik) sanatlar içinde yer alır. Kullandığı malzeme (dil) bakımından diğerlerinden ayrılır.

5) Metinlerin kaçaya ayrıldığını tablo halinde gösteriniz.

METİNLERİN SINIFLANDIRILMASI

6) Öğretici ve edebi metinlerin özelliklerini kısaca yazınız.

Edebi Metinler

Öğretici Metinler

Kurgusal gerçeklik vardır

Gerçekler vardır.

Estetik zevk vermek.

Bilgi vermek, öğretmek.

Anlatım süslüdür.

Sade ve resmi bir üslup vardır.

Anlatım öznelidir.

Anlatım nesnelidir.

Yan ve mecaz anlamlıdır.

Gerçek anlamlıdır.

7) Edebiyatın bilim dallarıyla ilişkini yazınız.

Edebiyat insanı ilgilendiren her şeyde olduğu için bilim dallarıyla ilişki içindedir. Özellikle tarih, psikoloji, sosyoloji, felsefe, coğrafya gibi bilim dalları.

8) Aşağıdaki metinlerde düşünceyi geliştirme yollarından hangisine başvurulmuştur?

Makale daha ciddi bir üsluba sahipken denemelerde daha samimi, içten bir anlatım tarzı söz konusudur. Makalelerdeki kesinlik ve kanıtlama kaygısı yine denemelerde görülmeyen bir özelliktir.

Karşılaştırma

Türkiye'ye gelen turist sayısı her geçen yıl artmaya devam ediyor. EGM'nin açıkladığı verilere göre bu yılın temmuz ayında geçen yılın temmuz ayına göre % 46,36'lık bir turist artışı yaşanmıştır.

Sayısal verilerden yararlanma

9) Aşağıdaki boşlukları uygun şekilde doldurunuz.

- Dünya Edebiyatındaki ilk hikaye **Giovanni Boccaccio** nin **Decameron** adlı eseridir.
- Türk edebiyatında modern hikayeden önce hikaye yerine geçen **halk hikayesi** vardı.
- Türk edebiyatında ilk hikaye Ahmet Mithat Efendi'nin **Letaif-i Rivayet** adlı eseridir
- Türk edebiyatında batılı anlamda ilk hikaye **Samipaşazade Sezai** nin **Küçük Şeyler** adlı eseridir.
- Olay hikayesinin Türk edebiyatındaki en önemli temsilcisi **Ömer Seyfettin** dir.
- Durum hikayesinin Türk edebiyatındaki en önemli temsilcisi **Sait Faik Abasıyanık** dır.

10) Aşağıdaki parça hikayenin hangi türüne aittir?

Mektepte yalnız bir nevi ceza vardı: Dayak... Büyük kabahatlılar, hatta kızlar bile falakaya yatarlardı. Ve falakadan korkmayan, titremeyen yoktu. Küçük kabahatlıların cezası ise nisbetsiz ve mikyassız idi. Küçük Hoca'nın ağır tokadı... Büyük Hoca'nın uzun sopası... ki rast geldiği kafayı mutlaka şişirirdi. Ben hiç dayak yememiştim. Belki iltimas ediyorlardı. Yalnız bir defa Büyük Hoca kuru ve kemikten elleriyle yalan söylediğim için sol kulağımı çekmişti. O kadar hızlı çekmişti ki ertesi günü bile yanıyordu. Ve kıpkırmızı idi. Halbuki kabahatim yoktu. Doğru söylemiştim. Bahçedeki abdest fıçısının musluğu koparılmıştı. Büyük Hoca bu kabahati yaparı arıyordu. Bu mavi cepkenli, kırmızı kuşaklı, hasta ve zayıf bir çocuktü. Haber verdim. Falakaya konacaktı. İnkâr etti. Sonra diğér bir çocuk çıktı. Kendi kopardığını, onun kabahati olmadığını söyledi, ve yere yattı. Bağıra bağıra sopaları yedi. O vakit Büyük Hoca: "Niçin yalan söylüyor, bu zavallıya iftira ediyorsun?" diye kulağıma yapıştı. Yüzünü buruşturarak darıldı.

...

Ağladım. Ağladım. Çünkü yalan söylemiyordum. Evet musluğu koparıırken gözümle görmüştüm. Akşam azadında dayağı yiyen çocuğı tuttum:

— Niçin beni yalancı çıkardın, dedim, musluğu sen koparmamıştın...

— Ben koparmıştım.

— Hayır, sen koparmamıştın. Öbür çocuğun kopardığını ben gözümle gördüm.

Olay Hikayesi

11) Yukarıdaki hikayede hangi bakış açısı kullanılmıştır?

Kahraman bakış açısı

12) Olay ve durum hikayesinin özelliklerini yazınız.

→ Olay hikayelerinde merkezde bir **olay** varken durum hikayelerinde hayatın herhangi bir bölümünden alınmış bir **durum**, **kesit** okuyucuya aktarılır.

→ Olay hikayelerinde anlatım boyunca okuyucuda bir **merak ve heyecan duygusu** oluşturulmak istenirken durum hikayelerinde daha çok **bir duygu** oluşturulmak amaçlanır.

→ Olay hikayelerinde “**Serim, düğüm ve çözüm**” bölümleri bulunurken durum hikayelerinde bu bölümler yoktur.

→ Olay öyküleri belirli bir sonla biterken durumda son okuyucunun hayal gücüne bırakılır.

→ Klasik hikayede olaylar gözlem yoluyla nesnel bir şekilde anlatılırken durum hikayelerinde kişisel duygular ve yorumlar ön plana çıkarılır.

Guy de Maupassant / Ömer Seyfettin

Anton Çehov / Sait Faik Abasıyanık

13) Aşağıda yer alan metinlerdeki bakış açılarını yazınız.

Küçük Hasan hiçbir şey düşünmeden ilerliyordu. Ne evde kendisinin dönmesini bekleyen iki küçük kardeşi ne de dört saat uzaktaki nahiye merkezinde hizmetçilik yapan anası bu anda aklında değildi.

İlahi Bakış Açısı

Bu Nihat eskiden böyle değilmiş. Annesi de böyle değilmiş söylediklerine göre, dokunsan kırılacak türden, dağlalesi gibi incecik bir kadınmiş. İşte, pazaryerine bakan o geniş avlulu evde yaşarken babaları olacak adam günün birinde birdenbire bırakıp gitmiş bunları.

Gözlemci Bakış Açısı

14) Aşağıda verilen sözcükleri tabloda istenenlere göre doğru şekilde işaretleyiniz.

İSİM	ÖZEL	CİNS	TEKİL	ÇOĞUL	TOPLULUK	SOMUT	SOYUT
yıldız		+	+			+	
akıl		+	+				+
halk		+			+	+	
Atatürk	+		+			+	
uçaklar		+		+		+	

15) Aşağıdaki parça hikayenin hangi türüne aittir?

Dükkân küçük mü küçük, daracık, pis bir yer. Kütüklerden örülü duvarlara arabacıların gömleği gibi soluk duvar kâğıtları yapıştırılmış. Camları rutubetlen donuklaşmış, ışık sızdırmaz iki pencere arasında elinizi hızla vursanız parçalanacakmış gibi duran, gıcırtili bir tahta kapı; kapının üstünde ise durduk yerde marazlı marazlı şingirdayan, titrek sesli, pastan yeşillenmiş bir çingirak göze çarpıyor. Duvardaki aynaya şöyle bir bakmaya görün, suratınız dört bir yana çarpılır, kendinizi tanıyamazsınız. Makar, bu aynanın karşısında saç, sakal tıraşı etmektedir.

BERBER DÜKKÂNINDA / Anton Çehov

Durum hikayesi

16) Aşağıdaki metinlerde anlatım biçimlerinden hangisine başvurulmuştur?

Bir başka uçağın sesi gelmeye başladı. Bizim Ada, uçakların üstünden geçtikleri bir yol güzergâhı olmalı ki, hep ya üstümden ya solumdan geçip gidiyorlar. Kedi sustu. Köpeğim gözünü kapadı. Karga sesleri geliyor şimdi de. Vaktiyle bu Ada'ya bu zamanda kuşlar uğrardı. Cıvıl cıvıl öterlerdi. Küme küme bir ağaçtan ötekine konarlardı.

Öyküleyici Anlatım

Karşıdaki komşum yabancı subayın buldok cinsi bir köpeği vardı. İri kafalı, koca enseli, iki dişi daima meydanda, yanakları kof ve sarkık, burnu çökük, aksi bir köpek... Bana buldok suratı; bütün dişleri söküldükten sonra acemi bir dişçiye tam takım diş yaptırıp da çene kemikleri çökerek çehresi tanınmayacak şekle giren eski somurtkan tipleri hatırlatır.

Betimleyici Anlatım

9.Sınıf
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
1.Dönem 1.Yazılı

100 Almak
İsteyenlere Özel
Soru Çözümlü
Konu Anlatımı

PDF
Slayt + PDF